

PEBA Mixed Matrix Membranes Containing 2D Macroporous FeTiO₂ Sheets for the Separation of CO₂

M. Elyasi Kojabad*, E. Bekhradinassab

Assistant Professor of Chemical Engineering, Behbahan Khatam Alanbia University of Technology

Email: m.elyasi@bkatu.ac.ir

Abstract

This study involved the synthesis of iron-doped macroporous TiO₂ sheets, which were subsequently incorporated into a polyether block amide (PEBA) matrix. The investigation focused on various properties of the resulting membranes, including morphology, chemical structure, thermal behavior, crystallinity, mechanical strength, and separation characteristics. The findings indicated that the incorporation of FeTiO₂ sheets enhanced the mechanical strength of the membranes by forming physical bonds with the polymer chains. Additionally, these sheets created facilitated transport mechanism through Lewis acid centers, resulting in an increase in CO₂ permeability. However, the formation of hydrogen bonds led to a stiffening of the polymer matrix, which limited the enhancement of CO₂ permeability to 12.4% in the optimal membrane compared to the pure membrane. Conversely, the increased stiffness of the polymer matrix reduced N₂ permeability while enhancing CO₂/N₂ selectivity by 136% in the optimal membrane relative to the pure membrane, thereby allowing it to surpass the upper Robson line.

Received: 17 July 2024

Accepted: 3 October 2024

Page Number: 34-47

Keywords:

Membrane,
Polyether Block Amide,
Fe-Doped TiO₂,
Facilitated Transport
Mechanism

Please Cite this Article Using:

Elyasi Kojabad, M., & Bekhradinassab, E. (2025). PEBA Mixed Matrix Membranes Containing 2D Macroporous FeTiO₂ Sheets for the Separation of CO₂. *Iranian Chemical Engineering Journal*, 24(141), 34-47, [In Persian].

غشای زمینه‌مختلط PEBA حاوی صفحات دوبعدی ماکرومختلخل FeTiO_2 برای جداسازی CO_2

مهدی الیاسی کجاباد*، انسیه بخردی نسب

استادیار مهندسی شیمی، دانشگاه صنعتی خاتم‌الأنبیاء بهبهان

پیام‌نگار: m.elyasi@bkatu.ac.ir

چکیده

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۴/۲۷
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۷/۱۲
شماره صفحات: ۳۴ تا ۴۷

کلیدواژه‌ها:

غشا، پلی‌اتر بلاک‌آمید،
 TiO_2 دوپه‌شده با آهن،
سازوکار انتقال تسهیل‌یافته

در این تحقیق، صفحات ماکرومختلخل TiO_2 دوپه‌شده با آهن، سنتز شد و به‌زمینه پلی‌اتر بلاک‌آمید (PEBA) اضافه شد. ریختن، ساختار شیمیایی، رفتار حرارتی، بلورینگی، استحکام مکانیکی و خواص جداسازی غشاهای تهیه‌شده، مطالعه شد. نتایج نشان داد که صفحات FeTiO_2 با برقراری پیوندهای فیزیکی با زنجیر پلیمری باعث افزایش استحکام مکانیکی آن شد. این صفحات، به‌وسیله مراکز اسید لوئیس باعث ایجاد سازوکار انتقال تسهیل‌یافته شد و عبوردهی CO_2 را افزایش داد، اگرچه به دلیل برقراری پیوندهای هیدروژنی زمینه پلیمری سفت‌شد و سازوکار انتقال تسهیل‌یافته در غشای بهینه تنها توانست عبوردهی CO_2 را ۱۲/۴ درصد نسبت به غشای خالص افزایش دهد. از طرف دیگر، سفتی زمینه پلیمری باعث کاهش عبوردهی N_2 شد و باعث افزایش ۱۳۶ درصدی انتخابگری CO_2/N_2 در غشای بهینه در مقایسه با غشای خالص شد، به طوری که توانست از خط بالایی رابسون به‌آسانی عبور کند.

* بهبهان، دانشگاه صنعتی خاتم‌الأنبیاء (ع) بهبهان، دانشکده فنی و مهندسی، گروه مهندسی شیمی

استناد به مقاله:

مهدی، الیاسی کجاباد، و بخردی نسب، انسیه. (۱۴۰۴). غشای زمینه‌مختلط PEBA حاوی صفحات دوبعدی ماکرومختلخل FeTiO_2 برای جداسازی CO_2 . نشریه مهندسی شیمی ایران، ۲۴ (۱۴۱): ۳۴-۴۷.

۱. مقدمه

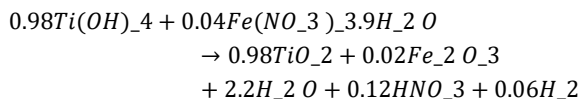
دی‌اکسید کربن (CO_2) یکی از گازهای گلخانه‌ای است که با انتشار در هوا کره تأثیر منفی چشم‌گیری بر پدیده‌های تغییر اقلیم و گرمایش جهانی دارد [۱]. تشکیل این ماده در نتیجه احتراق سوخت‌های فسیلی شامل نفت، زغال سنگ و گاز طبیعی رخ می‌دهد. گاز خروجی از دودکش، حاوی مقدار زیادی گاز CO_2 است [۲]. جداسازی این گاز از گازهای دودکش مقدار انتشار CO_2 را در جو کاهش می‌دهد و از اهمیت زیادی برخوردار است [۳، ۴]. روش‌های مختلفی مانند جذب، جذب با مایع، جداسازی برودتی و جداسازی غشایی برای جداسازی CO_2 از گازهای دودکش وجود دارد [۵]. در این میان جداسازی غشایی به دلیل مصرف انرژی کم، نیاز به فضای کمتر و نگهداری آسان و سازگاری با محیط زیست به عنوان یک راه حل امیدوارکننده برای جداسازی مؤثر CO_2 از گازهای دودکش است [۶].

متداول‌ترین انواع غشاهای استفاده‌شونده برای جداسازی دی‌اکسید کربن، غشاهای پلیمری است. در سال‌های اخیر پلیمرهای مختلفی، نظیر: پلی‌سولفون، پلی‌یورتان، پلی‌ایمید و سلولز استات و پلی‌اتر بلاک‌آمید (PEBA) به منظور جداسازی CO_2 استفاده شده است. در این میان، PEBA پلیمری است که به دلیل انتخابگری و عبوردهی مناسب برای CO_2 ، ظرفیت خوبی در کاربردهای جداسازی CO_2 از خود نشان می‌دهد [۷، ۸]. این پلیمر از دو بخش پلی‌اتری و پلی‌آمیدی تشکیل شده است که ترکیبی هماهنگ از عبوردهی و انتخابگری را ارائه می‌دهند [۹].

مشابه هر فناوری جداسازی، محدودیت‌های خاصی در ارتباط با غشاهای PEBA وجود دارد که برای افزایش عملکرد جداسازی نیاز به توجه دارد. محدودیتی که در غشاهای پلیمری ساخته شده از PEBA وجود دارد عدم ارتقای هم‌زمان عبوردهی و انتخابگری در این غشاها است که کاربرد گسترده آن‌ها را در صنعت جداسازی CO_2 محدود می‌کند. از این رو، محققان روش‌های مختلفی را برای بهبود خواص جداسازی CO_2 به وسیله غشاهای PEBA به دلیل محدودیت بین عبوردهی CO_2 و انتخابگری CO_2/N_2 بررسی کرده‌اند [۱۰]. از میان روش‌های مورد بررسی می‌توان به افزودن ذرات غیر آلی و آلی به زمینه پلیمری [۱۱-۱۵] و ترکیب با سایر پلیمرها [۱۶-۱۸] اشاره کرد.

افزودن اکسیدهای فلزی به زمینه PEBA روشی مناسب برای افزایش کارایی جداسازی CO_2 غشاها است [۱۹]. اکسیدهای فلزی، با افزودن مسیرهای انتقال اضافی در ساختار غشا، انتخابگری و عبوردهی را بهبود می‌بخشند. در سال‌های اخیر، تأثیر اکسیدهای فلزی مانند [۲۰-۲۲] SiO_2 ، [۲۳-۲۶] TiO_2 ، [۲۷-۳۰] ZnO و Al_2O_3 [۳۱، ۳۲] بر روی عملکرد جداسازی PEBA به دست محققان مختلف انجام شده است که در این میان، TiO_2 به دلیل ترکیب متمایز از پایداری شیمیایی، خواص فوتوکاتالیستی، مساحت سطح بالا، قیمت مناسب و سازگاری با محیط زیست به عنوان یک گزینه مناسب در زمینه جداسازی گاز است. ذرات TiO_2 دارای مراکز اسید لوئیس هستند که قادر به انجام یک واکنش برگشت‌پذیر با CO_2 هستند و قابلیت برقراری سازوکار انتقال تسهیل‌یافته دارند [۲۵]. دوپه کردن TiO_2 با فلزاتی مانند کبالت، منگنز، آهن و قلع می‌تواند سازوکار انتقال تسهیل‌یافته را تقویت کند و منجر به بهبود قابل توجه عملکرد جداسازی CO_2 شود [۳۳]. این فلزات - که به دلیل خواص اسیدی خود شناخته می‌شوند - می‌توانند به طور مؤثری تعداد محل‌های اسید لوئیس را افزایش دهند [۳۴]. فلز آهن در صورتی که به ساختار TiO_2 دوپه شود می‌تواند از یک طرف، مراکز اسید لوئیس را افزایش دهد و سازوکار انتقال تسهیل‌یافته را تقویت کند و از طرف دیگر، آهن به دلیل الکترون‌گاتیوی بالایی که دارد می‌تواند برهم‌کنش زمینه پلیمری با CO_2 را تقویت کند که باعث افزایش عملکرد جداسازی CO_2 می‌شود. ریخت‌شناسی TiO_2 به روش سنتز، شرایط سنتز و مواد مورد استفاده ارتباط دارد. اگر از ماده‌ای برای سنتز استفاده شود که هنگام آهکینگی، گازهای بیشتری از ماده خارج شود، می‌تواند منجر به تشکیل TiO_2 با ساختار نانوصفحه‌ای شود. سنتز ذرات TiO_2 در صورتی که با فلز آهن، دوپه شده باشد، می‌تواند روش مناسبی برای افزایش برهم‌کنش با CO_2 برای غلبه بر محدودیت ارتقای هم‌زمان عبوردهی و انتخابگری باشد. تأثیر دوپه کردن اکسیدهای فلزی با فلزات دیگر بر روی عملکرد جداسازی CO_2 در غشاهای پلیمری تا به حال بررسی نشده و نیازمند بررسی است. با توجه به آنچه گذشت، در مورد قابلیت TiO_2 در ارتقای عملکرد جداسازی PEBA و نیز توانایی فلز آهن در افزایش عملکرد این اکسید فلزی، نیاز است تا تأثیر دوپه شدن TiO_2 با آهن بر روی بهبود عملکرد جداسازی CO_2 بررسی شود تا در صورت مناسب بودن نتایج کاربرد PEBA در حضور

این ذرات گسترده‌تر شود. در این کار، ابتدا صفحات دوبعدی متخلخل TiO_2 دپه‌شده با آهن سنتز شد و در ادامه، صفحات دپه‌شده در درصدهای مختلف به‌زمینه پلیمری PEBA اضافه شد تا با افزودن این صفحات سازوکار انتقال تسهیل یافته نیز به سازوکار عبور CO_2 اضافه شود. با این رفتار عبور مولکول‌های CO_2 نسبت به گازهایی مانند N_2 - که قابلیت عبور از راه سازوکار انتقال تسهیل یافته را ندارند - غلبه می‌کند و عبوردهی و انتخابگری به‌صورت هم‌زمان ارتقामी باید. غشاهای ساخته‌شده با استفاده از آنالیزهای مختلف، مشخصه‌یابی و عملکرد جداسازی آن‌ها ارزیابی شد تا کاربرد استفاده از صفحات دوبعدی متخلخل TiO_2 دپه‌شده با آهن در زمینه پلیمری PEBA برای غلبه بر محدودیت افزایش هم‌زمان عبوردهی و انتخابگری بررسی شود.

روش سنتز TiO_2 نیز به روش هیبریدی سل ژل است. ابتدا مقداری ایزوپروپوکساید تیتانیوم ($TiO_4H_{28}C_{12}$) معروف به TTIP در یک بشر ریخته و روی یک همزن مغناطیسی قرار داده شد. ۵۰ میلی‌لیتر محلول با مخلوط کردن ۱۰٪ حجمی آب دیونیزه و ۹۰٪ حجمی اتانول به وسیله همزن مغناطیسی ساخته شد. محلول تهیه‌شده به‌صورت قطره‌قطره به بشر اضافه شد تا سل تشکیل شود. محلول به مدت ۲۴ ساعت دیگر به هم‌زده شد تا سل تشکیل شود. مواد ژل مانند باقی‌مانده در آون در دمای ۱۰۰ درجه سلسیوس به مدت ۲۴ ساعت خشک شد. در مرحله بعد، مواد در کوره در دمای ۵۵۰ درجه سلسیوس به مدت ۳ ساعت آهکینه شد.

۲-۳ ساخت غشای خالص و غشاهای زمینه‌مختلط

برای تهیه غشای خالص، مقدار ۳ درصد وزنی PEBA به مخلوط آب و اتانول (بانبست وزنی ۳۰ به ۷۰) اضافه شده و به مدت ۱/۵ ساعت در دمای ۸۵ درجه سلسیوس در زیر رفلاکس به هم‌زده شد. با حل شدن گرانول‌های پلیمری و رسیدن به محلولی یک‌نواخت دمای محلول به دمای محیط رسانده شد و محلول به دست آمده، در ظرف قالب‌ریزی ریخته شد. محلول قالب‌ریزی شده به مدت ۴۸ ساعت در دمای ۵۰ درجه سلسیوس و در یک محفظه بسته با ابعاد $25 \times 25 \times 20$ سانتی‌متر قرار داده شد و پس از خشک شدن اولیه، به مدت ۲ ساعت در دمای ۱۲۰ درجه سلسیوس قرار گرفت. برای تهیه غشاهای حاوی ذرات دپه‌شده، ابتدا ذرات سنتز شده در درصدهای وزنی مختلف (۱، ۲، ۴ و ۶) با محلول پلیمری ترکیب شد و مقدار محاسبه شده از این ذرات در داخل بشر ریخته و محلول پلیمری به آن افزوده شد. محلول پلیمری حاوی ذرات دپه‌شده به مدت ۲ ساعت به هم‌زده شد و در

این ذرات گسترده‌تر شود. در این کار، ابتدا صفحات دوبعدی متخلخل TiO_2 دپه‌شده با آهن سنتز شد و در ادامه، صفحات دپه‌شده در درصدهای مختلف به‌زمینه پلیمری PEBA اضافه شد تا با افزودن این صفحات سازوکار انتقال تسهیل یافته نیز به سازوکار عبور CO_2 اضافه شود. با این رفتار عبور مولکول‌های CO_2 نسبت به گازهایی مانند N_2 - که قابلیت عبور از راه سازوکار انتقال تسهیل یافته را ندارند - غلبه می‌کند و عبوردهی و انتخابگری به‌صورت هم‌زمان ارتقामी باید. غشاهای ساخته‌شده با استفاده از آنالیزهای مختلف، مشخصه‌یابی و عملکرد جداسازی آن‌ها ارزیابی شد تا کاربرد استفاده از صفحات دوبعدی متخلخل TiO_2 دپه‌شده با آهن در زمینه پلیمری PEBA برای غلبه بر محدودیت افزایش هم‌زمان عبوردهی و انتخابگری بررسی شود.

۲. مواد و روش‌ها

۱-۲ مواد

اتانول (C_2H_5OH) با وزن مولکولی $46/07 \text{ g/mol}$ ، چگالی $0/79 \text{ g/cm}^3$ و خلوص ۹۹/۹ درصد، نیترات آهن ($Fe(NO_3)_3 \cdot 9H_2O$) با دمای ذوب $47^\circ C$ ، وزن مولکولی $404/00 \text{ g/cm}^3$ و خلوص ۹۸ درصد و ایزوپروپوکساید تیتانیوم ($TiO_4H_{28}C_{12}$) با وزن مولکولی $284/22 \text{ g/cm}^3$ و خلوص ۹۷ درصد از سیگما آلدریج تهیه شد و PEBA1657 با دمای ذوب $204^\circ C$ و وزن مولکولی 1440 g/mol از شرکت آرکما تهیه شد. گازهای CO_2 و N_2 از شرکت آراز اکسیژن تهیه شد.

۲-۲ سنتز TiO_2 دپه‌شده

صفحات $FeTiO_2$ به روش هیبریدی سل ژل - الفاح سنتز شد. ابتدا مقداری ایزوپروپوکساید تیتانیوم معروف به TTIP در یک بشر ریخته شد و روی یک همزن مغناطیسی قرار داده شد. ۵۰ میلی‌لیتر محلول با مخلوط کردن ۱۰ درصد حجمی آب دیونیزه و ۹۰ درصد حجمی اتانول به وسیله همزن مغناطیسی ساخته شد. این محلول به‌صورت قطره‌قطره به بشر اضافه شد تا سل تشکیل شود. محلول به مدت ۲۴ ساعت دیگر به هم‌زده شد تا سل تشکیل شود. در ادامه، مقدار معینی نیترات آهن در ۲۵ میلی‌لیتر اتانول حل شد. این

فاصله زمانی مذکور، محلول‌های مورد نظر دو بار به مدت ۱۵ دقیقه در حمام فراصوت رفت تا از تجمع ذرات جلوگیری شود. محلول نهایی، همانند غشای خالص قالب‌ریزی شد، به مدت ۴۸ ساعت در دمای ۵۰ درجه سلسیوس در محفظه بسته و به مدت ۲ ساعت در دمای ۱۲۰ درجه سلسیوس قرار داده شد. غشاهای تهیه شده پس از خشک شدن برش داده و ارزیابی شد.

۲-۴ مشخصه‌یابی غشاها

طیف‌سنجی فروسرخ^۱ (FTIR) با دستگاه BRUKER با مدل alpha-p برای توصیف ساختار شیمیایی غشاها استفاده شد و استحکام کششی غشاها با استفاده از دستگاه کشش Zwick/Roell مدل Z010 ارزیابی شد. رفتار حرارتی غشاها نیز با استفاده از دستگاه کالریسنجی روبشی تفاضلی^۲ (DSC) ساخت شرکت NETZSCH مدل DSC-200 F3 با نرخ حرارتی ۱۰ درجه سلسیوس بر دقیقه بررسی شد. ریخت‌شناسی غشاها با آنالیز میکروسکوپ الکترونی میدانی^۳ (FESEM) با مدل TESCAN BRNO-Mira3 LMU بررسی شد و برای ارزیابی ساختار بلوری صفحات TiO₂ و TiO₂ دوپه‌شده با آهن و نیز غشاهای ساخته شده از آنالیز پراش پرتو ایکس^۴ (XRD) مدل Bruker D8 ADVANCE X'Pert استفاده شد. با توجه به این که غشای حاوی ۴ درصد وزنی TiO₂ دوپه‌شده با آهن عملکرد جداسازی بهتری نسبت به بقیه غشاها دارد، آنالیزهای مشخصه‌یابی بر روی این غشا انجام گرفته و نتایج حاصل از آن، با نتایج مربوط به غشای خالص مقایسه شد. در نتایج حاصل از آنالیزهای مشخصه‌یابی برای استفاده از کلمات اختصار، غشای PEBA حاوی ۴ درصد وزنی FeTiO₂ به صورت PFT و غشای خالص با P نام‌گذاری شد.

۲-۵ اندازه‌گیری عبوردهی غشاها

عبوردهی گازهای CO₂ و نیتروژن برای غشاهای ساخته شده با استفاده از مدول صفحه تخت در یک سامانه فشار ثابت اندازه‌گیری شد. غشاهای آماده شده در یک دیسک دایره‌ای به قطر ۶ سانتی‌متر بریده شد و سپس، در مدول آزمون قرار گرفت.

1. Fourier Transforms Infrared Spectroscopy
2. Differential scanning calorimeter
3. Field Emission Scanning Electron Microscopy
4. X-Ray Diffraction

اندازه‌گیری گاز در دمای ۲۵ درجه سلسیوس و فشار خوراک ۷ بار انجام شد. برای محاسبه ضرایب عبوردهی هر گاز (Permeability) از رابطه (۱) استفاده شد [۳۵].

$$Permeability = \frac{Q.L}{A.\Delta p} \quad (1)$$

در رابطه بالا A سطح مؤثر غشا (cm²)، Q شدت جریان حجمی گازهای عبوری از غشا (cm³/s)، Δp اختلاف فشار طرفین غشا (cmHg) و L ضخامت غشا (cm) است و واحد ضریب عبوردهی به‌طور معمول برحسب Barrer بیان می‌شود که عبارت است از: (1 Barrer = 10⁻¹⁰ cm³ (STP) cm/(cm²cmHg.s))

علاوه بر این، انتخاب‌گری ایده‌آل گاز CO₂ به گاز N₂ (α CO₂/N₂)، با استفاده از معادله (۲) حساب شد [۳۶].

$$\alpha_{CO_2/N_2} = CO_2 Permeability / N_2 Permeability \quad (2)$$

۳. نتایج و بحث

۳-۱ مشخصه‌یابی

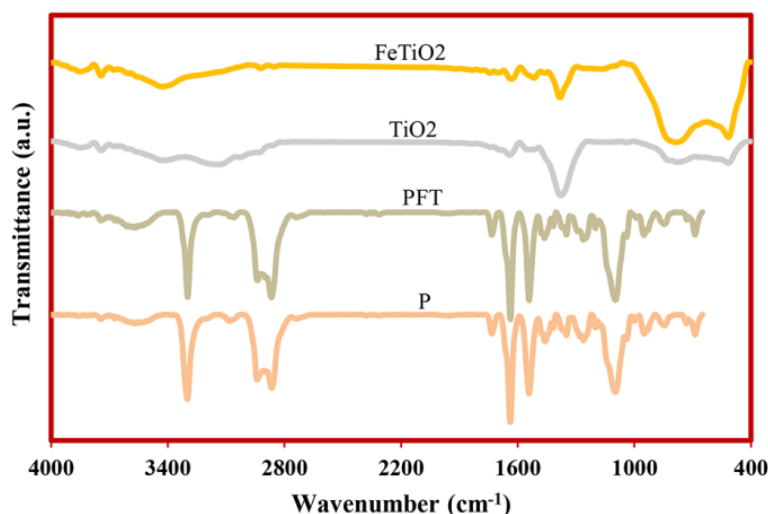
شکل (۱) طیف FTIR مربوط به TiO₂، TiO₂ دوپه‌شده با آهن، غشای خالص و غشای حاوی TiO₂ دوپه‌شده با آهن را نشان می‌دهد. با دقت در پیک‌های FTIR مربوط به TiO₂، TiO₂ دوپه‌شده با آهن، مشخص است که پیک ظاهر شده بین ۳۰۵۰-۳۴۵۰ cm⁻¹ مربوط به نوار کششی O-H مولکول‌های آب است. پیک‌های ظاهر شده بین ۱۱۰۰-۱۴۰۰ cm⁻¹ به پیوند Ti-OH نسبت داده می‌شود. علاوه بر این، پیک‌های بین ۴۰۰-۱۰۰۰ cm⁻¹ به اکسیدهای فلزی، مانند باندهای Ti-O-Ti و Ti-O-Ti مربوط می‌شوند. با مقایسه پیک‌های FTIR مربوط به TiO₂ و TiO₂ دوپه‌شده با آهن می‌توان گفت که ورود اتم‌های آهن به ساختار TiO₂ منجر به تغییر در شدت پیک در محدوده ۱۰۰۰-۴۰۰ cm⁻¹ شده است که نشان‌دهنده وجود پیوندهای Fe-O و Fe-O-Fe است و در نتیجه، محدوده پیک را در این منطقه گسترش می‌دهد. علاوه بر این، برای صفحات FeTiO₂، کاهش شدت پیک در محدوده ۱۴۰۰ cm⁻¹ مشاهده می‌شود که می‌تواند نشان از جایگزینی برخی پیوندهای Ti-OH با پیوندهای Fe-OH باشد [۳۴].

طیف FTIR غشای خالص شامل پیک‌هایی در محدوده ۲۷۰۰- cm⁻¹

تشکیل بیشتر فاز روتایل کم‌کم می‌کند. به دلیل حضور یون‌های آهن ۳ بار مثبت (Fe^{3+}) در ساختار بلوری دی‌اکسید تیتانیوم، جابه‌جایی پیک رخ داده‌است که دلیل جایگزینی یون‌های تیتانیوم با اندازه ۶۱ آنگستروم با یون‌های آهن با اندازه ۵۵ آنگستروم در ساختار بلوری دی‌اکسید تیتانیوم بوده که باعث انقباض واحدهای سلولی^۱ شده و جابه‌جایی پیک‌ها به سمت زوایای بالاتر^۲ رخ داده‌است. علاوه بر این، الگوهای XRD غشای خالص و غشای حاوی صفحات $FeTiO_2$ نیز در شکل (۲) آورده شده‌است. در الگوی XRD غشای خالص، پیک ضعیفی در حدود ۱۴ درجه مشاهده می‌شود که نشان‌دهنده وجود بخش آریخت (آمورف) است. در مقابل، پیکی قوی در ۲۳ درجه وجود دارد که مربوط به ناحیه بلوری در ساختار پلیمر است [۳۹]. ناحیه آریخت به بخش پلی‌اتری PEBA مرتبط است؛ در حالی که ناحیه بلوری به بخش پلی‌امیدی آن. افزودن نانوصفات $FeTiO_2$ در زمینه پلیمری، منجر به افزایش شدت پیک‌های مشاهده شده در هر دو ناحیه آریخت و کریستالی شده‌است. این رفتار، نشان می‌دهد که صفحات $FeTiO_2$ به‌عنوان عاملی برای تشدید بلورینگی عمل کرده و زنجیرهای پلیمری در حضور این صفحات ساختار بلوری تری به خود گرفته‌اند.

۳۱۰۰ و 1100 cm^{-1} است که به ترتیب مرتبط با گروه‌های CH_2 و $C-O-C$ هستند. علاوه بر این، پیوندهای $N-H$ ، $H-N-C=O$ و $C=O$ به ترتیب در 3350 cm^{-1} ، 1745 cm^{-1} و 1650 cm^{-1} ظاهر شده‌اند. [۳۷]. با مقایسه طیف FTIR غشای خالص و غشای حاوی TiO_2 دوپه شده با آهن می‌توان گفت که به دلیل همپوشانی پیک‌های FTIR مربوط به غشای خالص و صفحات $FeTiO_2$ در محدوده 1400 cm^{-1} و نیز پایین بودن درصد بارگیری صفحات، تنها تغییر ناچیزی در این ناحیه با افزودن صفحات $FeTiO_2$ رخ داده و پیک ظاهر شده در محدوده 3500 cm^{-1} نیز تا حدودی تقویت شده‌است.

الگوی XRD صفحات TiO_2 و $FeTiO_2$ سنتز شد و نیز الگوی استاندارد فازهای TiO_2 به همراه XRD غشاهای ساخته شده در شکل (۲) نشان داده شده‌است. با توجه به الگوی XRD صفحات، در هر دو نمونه فاز آاناتاز در $25/3$ ، $37/6$ ، $38/4$ ، 48 ، $54/1$ ، $62/7$ ، $68/9$ و $74/8$ درجه و فاز روتایل در $27/4$ ، 36 ، $41/2$ ، $44/2$ ، $54/3$ ، $56/6$ ، $62/7$ ، $63/1$ و $68/9$ تشکیل شده‌است [۳۸]. مقایسه بین دو نمونه، نشان می‌دهد که حضور دوپانت آهن فاز آاناتاز را کاهش می‌دهد؛ زیرا آهن در هنگام سنتز مانند یک عامل کاتالیزوری عمل می‌کند و به

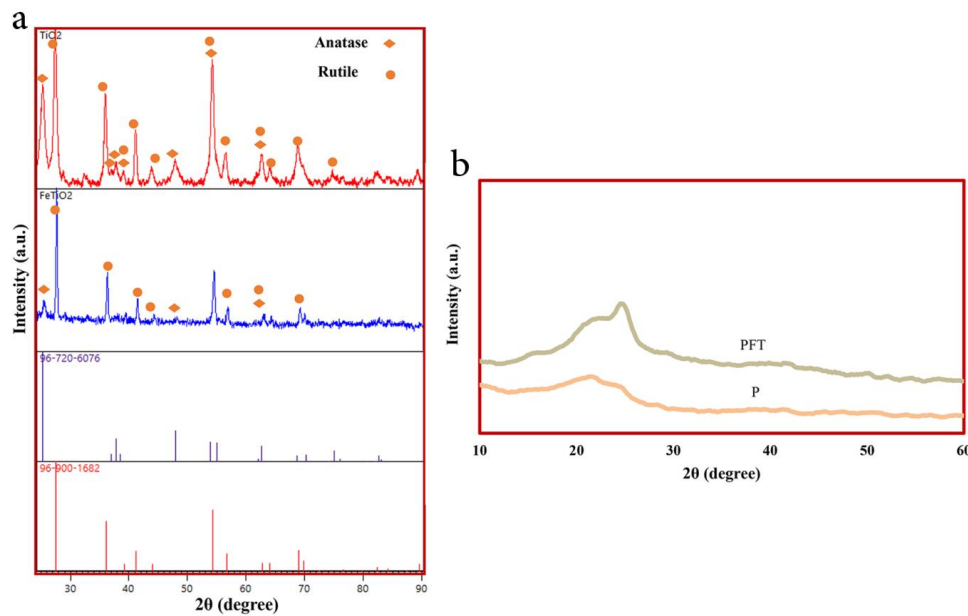

شکل ۱. آنالیز FTIR مربوط به TiO_2 ، $FeTiO_2$ ، غشای خالص و غشای حاوی ۴ درصد وزنی $FeTiO_2$.

Figure 1. FTIR analysis of TiO_2 , $FeTiO_2$, pure, and 4 wt% $FeTiO_2$ contained membranes.

1. Unit Cell

2. Red Shift

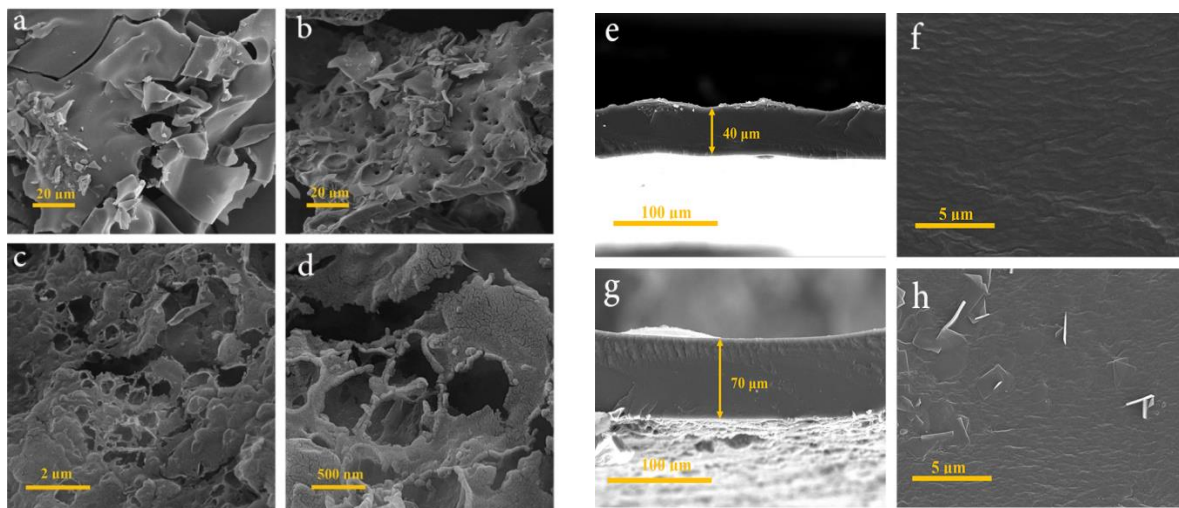
شکل ۲. (a) الگوی XRD مربوط به صفحات سنتز شده و الگوی استاندارد مربوط به فازهای TiO_2 و (b) الگوی XRD مربوط به غشای خالص و غشای حاوی ۴ درصد وزنی $FeTiO_2$.

Figure 2. (a) The XRD spectra of synthesized sheets along with TiO_2 standard peaks and (b) The XRD spectra of pure and 4 wt% $FeTiO_2$ contained membranes.

در مقایسه با غشای خالص کمتر است که نشان می‌دهد غشا با افزودن صفحات $FeTiO_2$ رابری تر شده است. علاوه بر این، دمای ذوب بخش پلی‌آمیدی (T_m, PA) در غشای حاوی صفحات $FeTiO_2$ کمتر از غشای خالص است؛ بدین معنی که تبلور بخش پلی‌آمیدی در دمای پایین‌تری رخ می‌دهد. برعکس، دمای ذوب بخش پلی‌اتری (T_m, PE) بیشتر از غشای خالص است که نشان می‌دهد این بخش در دمای بالاتری ذوب می‌شود. به عبارتی، دمای ذوب بخش پلی‌اتری و پلی‌آمیدی در غشای حاوی صفحات $FeTiO_2$ به هم نزدیک‌تر شده است که می‌تواند به دلیل پیوندهای هیدروژنی برقرار شده بین این دو بخش به واسطه حضور صفحات $FeTiO_2$ باشد. از جدول پیدا است که بلورینگی بخش‌های پلی‌آمیدی (X_c, PA) و پلی‌اتری (X_c, PE) در غشاهای حاوی صفحات $FeTiO_2$ نسبت به غشای خالص بیشتر شده است که نشان می‌دهد ذرات دوپه شده به عنوان عامل هسته‌زا عمل کرده و بلورینگی بخش‌های پلی‌اتری و پلی‌آمیدی را افزایش داده‌اند. افزایش بلورینگی هر یک از بخش‌های پلی‌آمیدی و پلی‌اتری زمانی می‌تواند با رابری شدن غشا همراه باشد که جدایش فازی رخ داده و افزایش خلوص فازها باعث افزایش تحرک زنجیرهای پلیمری و رابری تر شدن غشا شود.

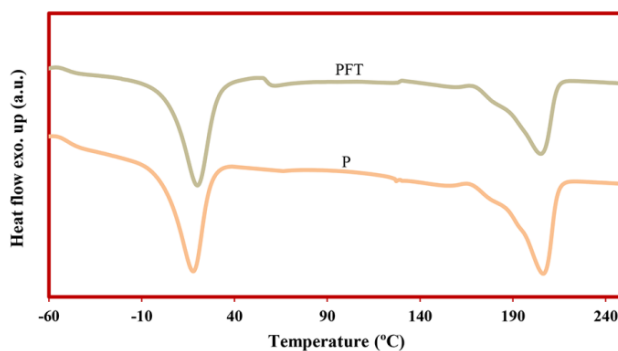
شکل (۳) تصویر FESEM از TiO_2 ، TiO_2 دوپه شده با آهن و غشاهای تهیه شده را نشان می‌دهد. ورود اتم‌های آهن در ساختار TiO_2 منجر به تشکیل حفره‌هایی در ساختار نانورق شده است. در آنالیز FESEM مربوط به صفحات $FeTiO_2$ که با بزرگ‌نمایی‌های مختلف گرفته شده، می‌توان حفره‌های متخلخل ماکرو را به خوبی مشاهده کرد. وجود تخلخل در ساختار این صفحات، برهم‌کنش بین آن‌ها و زنجیره‌های پلیمری را افزایش می‌دهد و وجود نقص را در سطح مشترک بین این صفحات و پلیمر به حداقل می‌رساند که می‌تواند عملکرد جداسازی را بهبود بخشد. تصویر FESEM از مقطع عرضی غشاهای تهیه شده، حضور صفحات $FeTiO_2$ را در غشای حاوی این صفحات به خوبی مشخص می‌کند و علاوه بر این، نشان می‌دهد که هم در غشای خالص و هم در غشای حاوی صفحات $FeTiO_2$ نقصی وجود نداشته است.

شکل (۴) نتایج حاصل از آنالیز DSC را برای بررسی ویژگی‌های فیزیکی و حرارتی غشاها نشان می‌دهد. هر یک از غشاهای تهیه شده دو قله ذوب را نشان می‌دهد. اولین پیک ذوب، مربوط به بخش پلی‌اتری و دومین پیک، مربوط به بخش پلی‌آمیدی است [۴۰]. نتایج حاصل از این آنالیز در جدول (۲) ارائه شده است. با توجه به این جدول، دمای انتقال شیشه‌ای (T_g) غشای حاوی صفحات $FeTiO_2$

شکل ۳. آنالیز FESEM مربوطه صفحات سنتز شده و غشاهای تهیه شده: (a) TiO_2 , (b, c, d) $FeTiO_2$, (e, f) غشای خالص و (g, h) غشای حاوی ۴ درصد وزنی $FeTiO_2$.

Figure 3. FESEM images of synthesized nanosheets and cross-section of the prepared membranes: (a) TiO_2 ; (b, c, d) $FeTiO_2$; (e, f) pure membrane; (g, h) 4 wt% $FeTiO_2$ contained membrane.

شکل ۴. آنالیز DSC مربوطه غشای خالص و غشای حاوی ۴ درصد وزنی $FeTiO_2$.

Figure 4. DSC analysis of the pure and 4 wt% $FeTiO_2$ contained membranes.

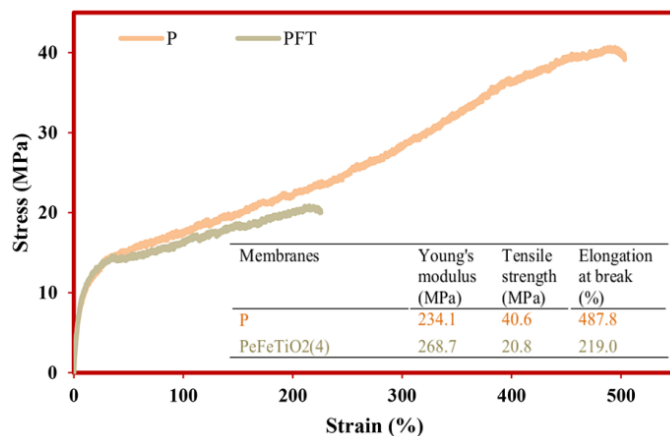
جدول ۲. خواص حرارتی و فیزیکی مربوطه غشاهای P و PFT.

Table 2. Thermal and physical properties of the pure and 4 wt% $FeTiO_2$ contained membranes.

Membranes	T_g (°C)	$T_{m,PE}$ (°C)	$T_{m,PA}$ (°C)	$\Delta H_{m,PE}$ (J/g)	$\Delta H_{m,PA}$ (J/g)	$X_{c,PE}$ (%)	$X_{c,PA}$ (%)
P	-53.6	17.7	206.4	20.0	21.2	20.0	23.1
PFT	-55.0	20.4	199.6	35.9	29.8	36.0	32.3

نرخ کرنش، نشان‌دهنده سفت شدن زمینه پلیمری به دلیل پیوندهای هیدروژنی موجود در آن به واسطه حضور صفحات $FeTiO_2$ است [۴۱].

خواص مکانیکی غشاهای ساخته شده با آنالیز استحکام کششی بررسی شد که نتایج حاصل از آن در شکل (۵) آورده شده است. همان‌طور که پیدا است، افزودن صفحات $FeTiO_2$ به زمینه پلیمری منجر به افزایش مدول یانگ و کاهش نرخ کرنش شده است. کاهش

شکل ۵. آنالیز استحکام کششی مربوط به غشای خالص و غشای حاوی ۴ درصد وزنی FeTiO_2 .

Figure 5. Tensile strength analysis of the pure and 4 wt% FeTiO_2 contained membranes.

۲-۳ عملکرد جداسازی غشاها

عبوردهی گازهای CO_2 و N_2 برای غشاهای تهیه‌شده در شکل (۶-ا) نشان داده شده است. طبق این شکل، با افزودن صفحات FeTiO_2 به زمینه PEBA، عبوردهی CO_2 تا حدودی افزایش یافته است، به طوری که در حضور ۴ درصد وزنی FeTiO_2 عبوردهی CO_2 نسبت به غشای خالص ۱۲/۴ درصد افزایش داشته است. در غشای خالص، تنها سازوکار حاکم بر عبور گاز CO_2 ، حلالیت- نفوذ است [۴۲]. در این غشا CO_2 با برهم‌کنش‌های دوقطبی- چهارقطبی لحظه‌ای با زمینه پلیمری از آن عبور می‌کند. افزایش عبوردهی مشاهده شده در غشاهای حاوی FeTiO_2 به سازوکار انتقال تسهیل‌یافته مربوط می‌شود. اتم‌های Fe و Ti در صفحات FeTiO_2 به دلیل قابلیت پذیرش جفت‌الکترون می‌توانند به عنوان مراکز اسیدیتة لوئیس عمل کنند. این مراکز می‌توانند از راه واکنش کمپلکس ساز π با CO_2 واکنش برگشت‌پذیر دهند و منجر به سازوکار انتقال تسهیل‌یافته شوند. نحوه واکنش CO_2 با ترکیباتی که قادر به ارائه اوربیتال خالی هستند، چنین است که ابتدا پیوند π مربوط به $\text{C}=\text{O}$ شکسته می‌شود و جفت‌الکترون آزاد شده با قرارگیری در اوربیتال خالی فلز مورد نظر پیوند δ ایجاد می‌کند. در ادامه، فلز مورد نظر الکترون‌های خود را در اوربیتال‌های پر شده با اوربیتال‌های ضد پیوندی به اشتراک می‌گذارد و پیوند π تشکیل می‌شود. این نوع سازوکار می‌تواند باعث افزایش قابل توجه عبوردهی CO_2 شود، در حالی که در غشاهای تهیه‌شده این افزایش چشم‌گیر نیست و سازوکار مذکور تا حدودی توانسته عبوردهی CO_2 را افزایش دهد.

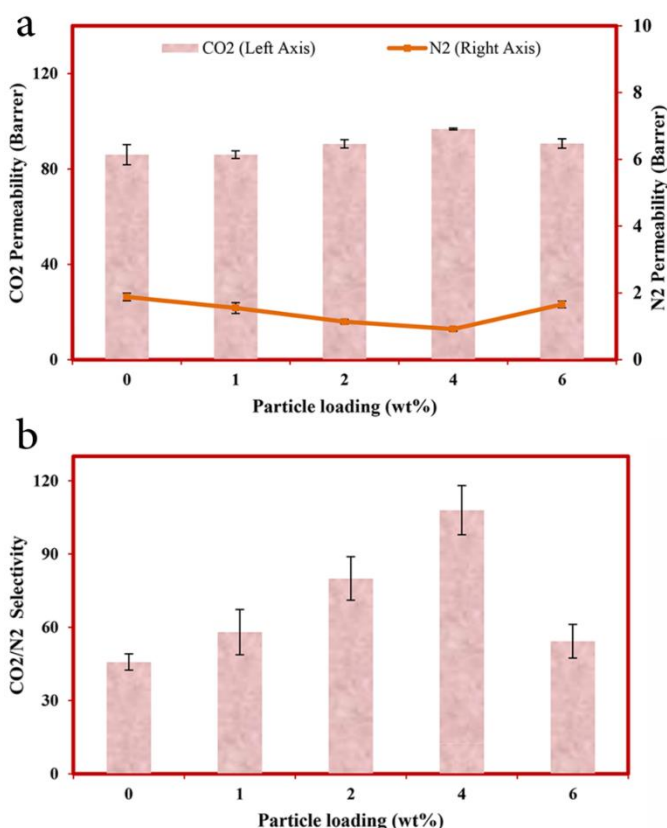
دلیل این رفتار، ممکن است سفتی زمینه پلیمری- در اثر پیوندهای هیدروژنی برقرار شده در آن در حضور صفحات FeTiO_2 - باشد. به عبارتی دیگر، اگرچه سازوکار انتقال تسهیل‌یافته باعث افزایش CO_2 شده؛ اما سفتی زمینه پلیمری با کاهش سرعت نفوذ مولکول‌های CO_2 نرخ افزایش عبوردهی این گاز را کاهش داده است. تغییرات عبوردهی N_2 در غشاهای تهیه‌شده در شکل (۶-ب) نشان می‌دهد که عبوردهی نیتروژن با افزودن صفحات FeTiO_2 کاهش یافته است. کاهش عبوردهی N_2 می‌تواند به دلیل سفتی زمینه پلیمری باشد. با توجه به این که گاز N_2 قابلیت برقراری واکنش برگشت‌پذیر با صفحات FeTiO_2 را ندارد، تنها سازوکار حاکم در عبور این گاز، زمینه پلیمری حلالیت- نفوذ است و سازوکار انتقال تسهیل‌یافته نقشی در عبور آن ندارد. از این رو، با سفت شدن زمینه پلیمری و کاهش نفوذ این گاز در زمینه پلیمری عبوردهی آن نیز کاهش یافته است. در غشای حاوی ۶ درصد وزنی، عبوردهی نیتروژن کاهش کمتری داشته که می‌تواند مربوط به زیاد بودن میزان بارگیری صفحات FeTiO_2 و عدم توزیع مناسب آن‌ها باشد. با توجه به شکل (۶-ب) که انتخابگری CO_2/N_2 در غشاهای تهیه‌شده را نشان می‌دهد، می‌توان گفت که افزایش عبوردهی CO_2 از یک طرف و کاهش عبوردهی N_2 از طرف دیگر، باعث افزایش قابل توجه انتخابگری CO_2/N_2 در غشاهای حاوی صفحات FeTiO_2 شده است. به عبارتی، صفحات FeTiO_2 از یک طرف با ایجاد سازوکار انتقال تسهیل‌یافته باعث افزایش عبوردهی CO_2 شده و از طرف دیگر، با برقراری پیوندهای هیدروژنی با زنجیر پلیمری باعث سفت شدن آن و

بیشتر شده‌است؛ به طوری که غشاها به سمت خط بالایی رابسون و رد شدن از آن حرکت کرده‌اند. غشای حاوی (۴) درصد وزنی صفحات $FeTiO_2$ به خوبی توانسته بر محدودیت تردیاد^۱ غلبه کند و از خط بالایی رابسون^۲ به آسانی عبور کند. علاوه بر این، باتوجه به شکل می‌توان گفت که این غشا در مقایسه با اکثر غشاهای انتقال تسهیل یافته ساخته شده در این زمینه، عملکرد مناسبی از خود نشان داده‌است. علاوه بر این، مقایسه عملکرد غشاها نشان می‌دهد که غشای حاوی ۴ درصد وزنی $FeTiO_2$ در مقایسه با غشاهای حاوی TiO_2 [۴۵] و Fe_2O_3 [۴۹] انتخابگری CO_2/N_2 بهتری داشته‌است. این رفتار نشان می‌دهد که افزودن صفحات TiO_2 دوپه شده با آهن می‌تواند به عنوان روشی قابل اعتماد برای غلبه بر محدودیت افزایش هم‌زمان عبوردهی و انتخابگری در کنار سایر روش‌های ارائه شده در سال‌های اخیر باشد.

کاهش شدید عبوردهی N_2 شده‌اند. مجموع این تغییرات، باعث تأثیرات مثبت قابل توجهی بر روی انتخابگری CO_2/N_2 شده؛ به طوری که در غشای حاوی ۴ درصد وزنی این صفحات انتخابگری CO_2/N_2 تا ۱۳۶ درصد افزایش داشته‌است.

۳-۳ مقایسه عملکرد غشاهای ساخته شده با غشاهای دیگر

در شکل (۷) عملکرد غشای خالص، غشاهای حاوی صفحات $FeTiO_2$ و غشاهای بازمینۀ PEBA - که در سال‌های اخیر به وسیله سایر محققان ساخته شده‌اند - نشان داده شده‌است [۵۱-۴۳ و ۲۵]. مطابق شکل، افزودن صفحات $FeTiO_2$ به زمینۀ PEBA عملکرد غشایی را به خوبی ارتقا داده‌است. به دلیل حضور سازوکار انتقال تسهیل یافته در غشاهای حاوی صفحات $FeTiO_2$ و نیز برقراری پیوندهای هیدروژنی این غشاها، از یک طرف با افزایش عبوردهی CO_2 و از طرف دیگر، با کاهش عبوردهی N_2 انتخابگری CO_2/N_2

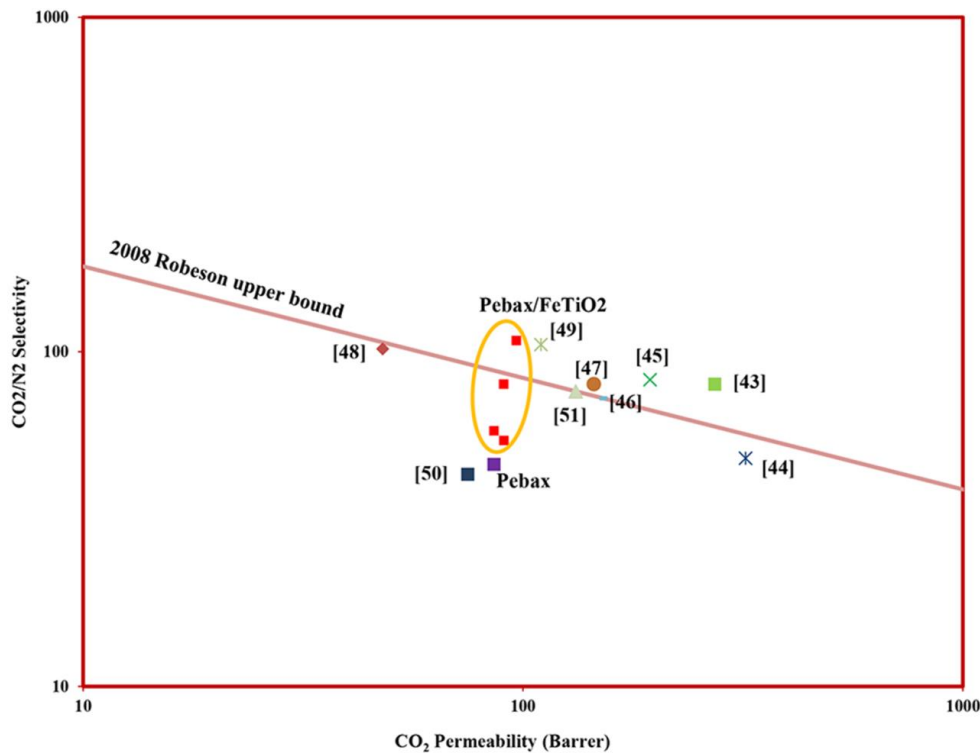

شکل ۶. (a) عبوردهی CO_2 و N_2 و (b) انتخابگری CO_2/N_2 برای غشاهای ساخته شده.

Figure 6. (a) CO_2 and N_2 permeability and (b) CO_2/N_2 selectivity for prepared membranes.

1. Trade-Off

2. Robeson Upper Bound Line

شکل ۷. عملکرد غشاهای ساخته‌شده در مقایسه با سایر غشاهای در منحنی رابسون.

Figure 7. Performance of the prepared membrane compared to other membranes in Robeson curve.

۴. نتیجه‌گیری

تسهیل‌شده ایجاد شده با این صفحات نسبت داد. اگرچه سفتی زنجیره‌های پلیمری - در اثر برقراری پیوندهای هیدروژنی تأثیرگذار - سازوکار انتقال تسهیل یافته را بر روی عبوردهی CO_2 کاهش داد، اما با کاهش شدید عبوردهی N_2 ، انتخابگری CO_2/N_2 را برای غشاهای به شدت افزایش داد؛ به طوری که برای غشای حاوی ۴ درصد وزنی FeTiO_2 انتخابگری CO_2/N_2 ۱۳۶ درصد نسبت به غشای خالص افزایش داشت.

مراجع

- [1] Zhang, X., Xiong, W., Peng, L., Wu, Y. & Hu, X. (2020). Highly selective absorption separation of H_2S and CO_2 from CH_4 by novel azole-based protic ionic liquids, *AIChE Journal*, 66(6), 16936. doi: 10.1002/AIC.16936.
- [2] Patil, T., Dharaskar, S., Pandya, J., Shinde, S., Sasi, S., Sillanpaa, M., Yoo, C. & Sekhara, T.C. (2023). Efficient CO_2/CH_4 separation using [Bmim][Ac]/Pebax-1657 supported ionic liquid membranes and its prediction by density functional theory. *International Journal of Greenhouse Gas Control*, 124, 103856.

در این مطالعه، ابتدا صفحات دوبعدی ماکرومختلخل TiO_2 دپه‌شده با آهن سنتز شد و در ادامه، غشاهای PEBA حاوی این صفحات ساخته شد. یافته‌ها نشان داد که تعامل بین صفحات FeTiO_2 و زنجیره‌های پلیمری از نوع شیمیایی نیست و عمدتاً از نوع فیزیکی است. علاوه بر این، افزایش تخلخل صفحات در اثر دپه‌شدن، سطح تماس با زمینه پلیمری را افزایش داد و باعث تقویت پیوند آن‌ها با زنجیره‌های پلیمری شد. علاوه بر این، افزودن صفحات FeTiO_2 به زمینه پلیمری منجر به کاهش دمای ذوب بخش پلی آمیدی و افزایش دمای ذوب بخش پلی اتری شد. نتایج حاصل از بررسی استحکام مکانیکی غشاهای نشان داد که با افزودن صفحات FeTiO_2 اگرچه مدول یانگ غشاهای بیشتر شد، اما غشاهای سفت‌تر شد و نرخ کرنش آن‌ها کاهش یافت. بر اساس نتایج حاصل از عملکرد جداسازی گاز، غشاهای تهیه‌شده عملکرد بهتری نسبت به غشای خالص داشت و غشای حاوی ۴ درصد وزنی FeTiO_2 به خوبی توانست از خط بالایی رابسون، عبور و بر محدودیت تریداف غلبه کند. می‌توان عبوردهی بالای CO_2 را در غشای حاوی صفحات FeTiO_2 به سازوکار انتقال

- [3] Ahmadi, R., Sanaeepur, H., Amooghin, A. E. & Heydari, A. (2018). Modification of Poly(ether-b-amide) Membrane Properties Using Glycerol for CO₂/N₂ Gas Separation. *Iranian Journal of Polymer Science and Technology*, 31(5), 461-474.
- [4] Javadi, H., Vaezi, M. J. & Babaluo, A. A. (2024). A Review on Modification of Zeolite Membranes by Immersion Method in Polymer Solution: Improvement of Carbon Dioxide Separation Performance. *Iranian Chemical Engineering Journal*, 22(130), 27-42, [In Persian]. <https://doi.org/10.22034/ijche.2023.352767.1225>.
- [5] Shabani, E., Rahbar Shahrouzi, J., Abbasi Sedaghat, S., Maghsoudi, H. & Ziaei, S. (2024). Molecular Simulation of Adsorption of H₂S, CO₂ and CH₄ Gas Mixtures Onto Si-CHA Zeolite Using the Monte Carlo Method. *Iranian Chemical Engineering Journal*, 23(132), 85-99, [In Persian].
- [6] Du, X., Feng, S., Luo, J., Zhuang, Y., Song, W., Li, X. & Wan, Y. (2023). Pebax mixed matrix membrane with bimetallic CeZr-MOFs to enhance CO₂ separation. *Separation Purification Technology*, 322, 124251.
- [7] Elyasi Kojabad M. E., Momeni M., Babaluo A. A. & Vaezi M. J. (2020). PEBA/PSf Multilayer Composite Membranes for CO₂ Separation: Influence of Dip Coating Parameters. *Chemical Engineering Technology*, 43, 1451-1460.
- [8] Abedini, R.; Omidkhah, M. & Dorosti, F. (2014). CO₂/CH₄ separation by a mixed matrix membrane of polymethylpentylene/MIL-53 particles. *Iranian Journal of Polymer Science and Technology*, 27, 351-337.
- [9] Momeni, M., Kojabad M. E., Khanmohammadi, S., Farhadi, Z., Ghalandarzadeh, R., Babaluo, A. A. & Zare, M. (2019). Impact of support on the fabrication of poly (ether-b-amide) composite membrane and economic evaluation for natural gas sweetening. *Journal of Natural Gas Science and Engineering*, 62, 236-246. <https://doi.org/10.1016/j.jngse.2018.12.014>.
- [10] Sadrzadeh, M., Amirilargani, M., Shahidi, K. & Mohammadi, T. (2009). Gas permeation through a synthesized composite PDMS/PES membrane. *Journal of Membrane Science*, 342, 236-250.
- [11] Murali, S. R., Ismail, A. F., Rahman, M. A. & Sridhar, S. (2014). Mixed matrix membranes of Pebax-1657 loaded with 4A zeolite for gaseous separations. *Separation Purification Technology*, 129, 1-8. <https://doi.org/10.1016/j.seppur.2014.03.017>.
- [12] Bernardo, P. & Clarizia, G. (2020). Enhancing Gas Permeation Properties of Pebax® 1657 Membranes via Polysorbate Nonionic Surfactants Doping. *Polymer*, 12, 253. <https://doi.org/10.3390/POLYM12020253>.
- [13] Rahman, M. M., Filiz, V., Shishatskiy, S., Abetz, C., Neumann, S., Bolmer, S., Khan, M. M. & Abetz, V. (2013). PEBAX® with PEG functionalized POSS as nanocomposite membranes for CO₂ separation. *Journal of Membrane Science*, 437, 286-297. <https://doi.org/10.1016/j.memsci.2013.03.001>.
- [14] Meshkat, S., Kaliaguine, S. & Rodrigue, D. (2018). Mixed matrix membranes based on amine and non-amine MIL-53 (Al) in Pebax® MH-1657 for CO₂ separation. *Separation and Purification Technology*, 200, 177-190.
- [15] Zhang, N., Peng, D., Wu, H., Ren, Y., Yang, L. & Wu, X. (2018). Significantly enhanced CO₂ capture properties by synergy of zinc ion and sulfonate in Pebax-pitch hybrid membranes. *Journal of Membrane Science*, 549, 670-679.
- [16] Mozaffari, V., Sadeghi, M., Fakhar, A., Khanbabaei, G. & Ismail, A. F. (2017). Gas separation properties of polyurethane/poly(ether-block-amide) (PU/PEBA) blend membranes. *Separation Purification Technology*, 185, 202-214. <https://doi.org/10.1016/j.seppur.2017.05.028>.
- [17] Qiu, Y., Ren, J., Zhao, D., Li, H. & Deng, M. (2016). Poly (amide-6-b-ethylene oxide)/ [Bmim][Tf2N] blend membranes for carbon dioxide separation. *Journal of Energy Chemistry*, 25, 122-130.
- [18] Fam, W., Mansouri, J., Li, H. & Chen, V. (2017). Improving CO₂ separation performance of thin film composite hollow fiber with Pebax®1657/ionic liquid gel membranes. *Journal of Membrane Science*, 537, 54-68. <https://doi.org/10.1016/j.memsci.2017.05.011>.
- [19] Mahdavi, H. R., Azizi, N. & Mohammadi, T. (2017). Performance evaluation of a synthesized and characterized Pebax1657/PEG1000/ γ -Al₂O₃ membrane for CO₂/CH₄ separation using response surface methodology. *Journal of Polymer Research*, 24 (67). <https://doi.org/10.1007/s10965-017-1228-1>.
- [20] Shafiee, M., Akbari, A., Bahreini pour, I., Foroutan, R. & Ramavandi, B. (2020). The permeability and selectivity of nanocomposite membrane of PEBAX 1657/PEI/SiO₂ for separation of CO₂, N₂, O₂, CH₄ gases: A data set. *Data in Brief*, 28, 104800. <https://doi.org/10.1016/j.dib.2019.104800>.
- [21] Isanejad, M. & Mohammadi, T. (2018). Effect of amine modification on morphology and performance of poly (ether-block-amide)/fumed silica nanocomposite membranes for CO₂/CH₄ separation. *Material Chemistry Physics*, 205, 303-314. <https://doi.org/10.1016/j.matchemphys.2017.11.018>.
- [22] Lovineh, S. G., Asghari, M. & Khanbabaei, G. (2014). CO₂ permeation through poly(amide-6-b-ethylene oxide)-nanosilica membranes. *Applied Surface Science*, 318, 176-179. <https://doi.org/10.1016/j.apsusc.2014.03.027>.

- [23] Shamsabadi, A. A., Seidi, F., Salehi, E., Nozari, M., Rahimpour, A. & Soroush, M. (2017). Efficient CO₂-removal using novel mixed-matrix membranes with modified TiO₂ nanoparticles. *Journal of Materials Chemistry*, 5, 4011–4025. <https://doi.org/10.1039/C6TA09990D>.
- [24] Pazirofteh, M., Abdolmajidi, M., Samipoorgiri, M., Dehghani, M. & Mohammadi A. H. (2019). Separation and transport specification of a novel PEBA-1074/ PEG-400/ TiO₂ nanocomposite membrane for light gas separation: Molecular simulation study. *Journal of Molecular Liquids*, 291, 111268.
- [25] Zhu, H., Yuan, J., Zhao, J., Liu, G. & Jin, W. (2019). Enhanced CO₂/N₂ separation performance by using dopamine/polyethyleneimine-grafted TiO₂ nanoparticles filled PEBA mixed-matrix membranes. *Separation Purification Technology*, 214, 78–86. <https://doi.org/10.1016/j.seppur.2018.02.020>.
- [26] Azizi, N., Mohammadi, T. & Mosayebi Behbahani, R. (2017). Comparison of permeability performance of PEBAX-1074/TiO₂, PEBAX-1074/SiO₂ and PEBAX1074/Al₂O₃ nanocomposite membranes for CO₂/CH₄ separation. *Chemical Engineering Research and Design*, 117, 177–189. <https://doi.org/10.1016/j.cherd.2016.10.018>.
- [27] Azizi, N., Mohammadi, T. & Behbahani, R. M. (2017). Synthesis of a PEBAX-1074/ZnO nanocomposite membrane with improved CO₂ separation performance. *Journal of Energy Chemistry*, 26(3), 454–465. <https://doi.org/10.1016/j.jechem.2016.11.018>.
- [28] Asghari, M., Sheikh, M. & Dehghani, M. (2018). Comparison of ZnO nanofillers of different shapes on physical, thermal and gas transport properties of PEBA membrane: experimental testing and molecular simulation. *Journal of Chemical Technology & Biotechnology*, 93(9), 2602-2616. <https://doi.org/10.1002/jctb.5614>.
- [29] Hossein, M. & Shirin, J. (2017). Investigation of Methane and Carbon Dioxide Gases Permeability Through PEBAX/PEG/ZnO Nanoparticle Mixed Matrix Membrane. *Silicon*, 9, 775–784. <https://doi.org/10.1007/s12633-016-9435-7>.
- [30] Amirkhani, F., Riasat, H. & Asghari, M. (2020). CO₂/CH₄ mixed gas separation using poly (ether -b- amide) -ZnO nanocomposite membranes: Experimental and molecular dynamics study. *Polymer Testing*, 86, 106464.
- [31] Kojabad M. E., Babaluo A. A., Tavakoli A., Sofla R. L. M. & Kahnamouei H. G. (2021). Comparison of acidic and basic ionic liquids effects on dispersion of alumina particles in Pebax composite membranes for CO₂/N₂ separation: Experimental study and molecular simulation. *Journal of Environmental Chemical Engineering*, 9, 106116.
- [32] Kojabad, M. E., Babaluo, A. A., Tavakoli, A. & Kahnamouei, H. G. (2021). Novel high performance facilitated transport membrane by simultaneously using semi-mobile and fixed carriers for CO₂/N₂ separation. *Process Safety Environmental Protection*, 156, 304-314. <https://doi.org/10.1016/J.PSEP.2021.10.017>.
- [33] Lin, Z., Yuan, Z., Wang, K. & He, X. (2023). Synergistic tuning mixed matrix membranes by Ag⁺ doping in UiO-66-NH₂/polymers of intrinsic microporosity for remarkable CO₂/N₂ separation. *Journal of Membrane Science*, 681, 121775.
- [34] Bekhradinassab, E., Haghighi, M., Tavakoli, A. & Shabani, M. (2022). Mn-Fe catalyzed microwave combustion-plasma hybrid synthesis of 2D chips-like Mn-Fe boosted TiO₂ architecture self-assembled of nano-walled honeycomb-like super-macroporous: Green fuel generation. *Energy Conversion and Management*, 270, 116178.
- [35] He, Y., Wu, J., Li, S., Gong, X. & He, Y. (2024). Self-healing properties of GO nanofiltration membranes based on dialdehyde cellulose nanocrystals and ethylenediamine facilitate efficient separation of dyes, *Journal of Membrane Science*, 699, 122647. <https://doi.org/10.1016/j.memsci.2024.122647>.
- [36] Karamouz, F., Maghsoudi, H. & Yegani, R. (2018). Synthesis of High-Performance Membranes for CO₂/CH₄ Separation. *Chemical Engineering Technology*, 41, 1767–1775. <https://doi.org/10.1016/j.jngse.2016.09.036>.
- [37] Jha, A., Gupta, N., Divekar, S. & Dasgupta, S. (2024). Fabrication of high-performance biochar incorporated Pebax® 1657 membranes for CO₂ separation. *Journal of Membrane Science*, 188, 204–216.
- [38] Bekhradinassab, E. Tavakoli, A., Haghighi, M. & Shabani, M. (2022). Catalytic biofuel production over 3D macro-structured cheese-like Mn-promoted TiO₂ isotype: Mn-catalyzed microwave-combustion design. *Energy Conversion and Management*, 251, 114916.
- [39] Lichaei, M. M., Pazani, F., Aroujalian, A. & Rodrigue, D. (2022). Two-step surface functionalization/alignment strategy to improve CO₂/N₂ separation from mixed matrix membranes based on PEBAX and graphene oxide. *Process Safety Environmental Protection*, 163, 36–47. <https://doi.org/10.1016/j.psep.2022.05.024>.
- [40] Nobakht, D. & Abedini, R. (2023). A new ternary Pebax®1657/maltitol/ZIF-8 mixed matrix membrane for efficient CO₂ separation, *Process Safety*

- Environmental Protection*, 170, 709–719. <https://doi.org/10.1016/j.psep.2022.12.058>.
- [41] Lotfi Mayan Sofla, R., Rezaei, M. & Babaie, A. (2019). Investigation of the effect of graphene oxide functionalization on the physical, mechanical and shape memory properties of polyurethane/reduced graphene oxide nanocomposites. *Diamond Relation Material*, 95, 195–205. <https://doi.org/10.1016/j.diamond.2019.04.012>.
- [42] Hassanzadeh, H., Abedini, R. & Ghorbani, M. (2022). CO₂ Separation over N₂ and CH₄ Light Gases in Sorbitol-Modified Poly (ether-block-amide) (Pebax 2533) Membrane. *Industrial & Engineering Chemistry Research*, 61 (36), 13669–13682.
- [43] Li, S., Zhang, K., Liu, C., Feng, X., Wang, P. & Wang, S. (2023). Nanohybrid Pebax/PEGDA-GPTMS membrane with semi-interpenetrating network structure for enhanced CO₂ separations. *Journal of Membrane Science*, 674, 121516. <https://doi.org/10.1016/j.memsci.2023.121516>.
- [44] Zhang, X., Zhang, T., Wang, Y., Li, J., Liu, C. & Li, N. (2018). Mixed-matrix membranes based on Zn/Ni-ZIF-8-PEBA for high performance CO₂ separation. *Journal of Membrane Science*, 560, 38–46.
- [45] Shamsabadi, A. A., Seidi, F., Salehi, E., Nozari, M., Rahimpour, A. & Soroush, M. (2017). Efficient CO₂-removal using novel mixed-matrix membranes with modified TiO₂ nanoparticles. *Journal of Material Chemistry*, 5, 4011–4025. <https://doi.org/10.1039/c6ta09990d>.
- [46] Zhou, T., Luo, L., Hu, S., Wang, S., Zhang, R. & Wu, H. (2015). Janus composite nanoparticle-incorporated mixed matrix membranes for CO₂ separation. *Journal of Membrane Science*, 489, 1–10. <https://doi.org/10.1016/j.memsci.2015.03.070>.
- [47] Huang, G., Pournaghshband, A., Muchtar, A. & Sakurai, K. (2018). Pebax/ionic liquid modified graphene oxide mixed matrix membranes for enhanced CO₂ capture. *Journal of Membrane Science*, 565, 370–379.
- [48] Habibiannjad, S.A., Aroujalian, A. & Raisi, A. (2016). surface modified multi-walled carbon nanotubes for gas separation. *RSC Advances*, 6, 79563–79577. <https://doi.org/10.1039/C6RA14141B>.
- [49] Riasat Harami, H., Asghari, M. & Mohammadi, A. H. (2019). Magnetic nanoFe₂O₃-incorporated PEBA membranes for CO₂/CH₄ and CO₂/N₂ separation: experimental study and grand canonical Monte Carlo and molecular dynamics. *Greenhouse Gas Sci Technol.*, 9, 306–330.
- [50] Song, C., Li, R., Fan, Z., Liu, Q., Zhang, B. & Kitamura, Y. (2020). CO₂/N₂ separation performance of Pebax/MIL-101 and Pebax/NH₂-MIL-101 mixed matrix membranes and intensification via sub-ambient operation. *Separation and Purification Technology*, 238, 116500.
- [51] Li, H., Tuo, L., Yang, K., Jeong, H., Dai, Y., He, G. & Zhao, W. (2016). Simultaneous enhancement of mechanical properties and CO₂ selectivity of ZIF-8 mixed matrix membranes: Interfacial toughening effect of ionic liquid. *Journal of Membrane Science*, 511, 130–142.